

La presonització

Catalunya és, des del 1984, l'única comunitat autònoma espanyola que té transferides les competències d'execució en matèria penitenciària i, per tant, coordina i supervisa la implantació de polítiques en aquest àmbit.

La presó és una institució total en el sentit que és un espai tancat en el qual una sèrie de persones, que compleixen condemna per haver comès un delictes tipificat a la llei com a tal, duen a terme totes les activitats de la vida: dormen, mengen, treballen, estudien, passen el temps lliure, etc. perdent la capacitat de programar l'activitat diària ja que aquesta ve establerta rutinàriament.

Això implica una sèrie de circumstàncies a tenir en compte a l'hora de dissenyar i aplicar qualsevol acció educativa en una presó, on les variables del temps i l'espai es converteixen en instruments de control (teòricament en tot moment se sap on està la persona).

És en aquest marc on apareix el concepte de presonització: l'intern/a interioritza com a forma d'adaptació els valors de la subcultura en què es troba immers i entra en un procés de presonització que el porta a adoptar els usos, costums i cultura de la presó (supervivència). Això fa que assumeixi el llenguatge propi de la institució, realitzi les conductes esperades del seu rol i accepti el codi de l'intern/a. Aquests patrons de comportament són totalment diferents dels patrons promoguts per les normes culturals i socials.

Tot aquest procés de presonització, es produeix a l'interior dels Centres Penitenciaris, on es crea uns sentiments de por: por del medi, dels funcionaris, de la nit, del que és desconegut, de les llegendes i històries que han explicat. La por i el pànic adquireixen forma el recent ingressat a una presó. Es genera un ambient de desconfiança. Tot és negatiu coronat amb un ambient depressiu. La impotència : La persona, quan ingressa en una presó, és desconnectada de la realitat, de l'exterior, deixa de ser un subjecte actiu de la seva situació, per ser subjecte passiu en mans "d'altres", d'una situació que van resoldre altres per ell. I finalment, tenim el complex d'inferioritat: La "presonització" (el fet d'habituar-se al món de la presó) porta l'intern a considerar-se inferior a les persones lliures.

Crec convenient transcriure un tros del text d'un article de la revista "El visitador del presó" que diu el següent: "s'ha de combatre la idea del definitiu i repetir que el delictiu no és un estat permanent, sinó transitori, i que el delinqüent que passa una part de la seva vida sense ser-ho, pot tornar a l'estat anterior; la fatalitat que li permeté viure en pau amb la llei, no l'impedirà reconciliar-s'hi".

Entenc, que s'ha de transmetre la idea que de la presó se'n surt, i que hom no perd la seva condició de persona.

La presonització la poden sofrir tots els reus interns en un Centre Penitenciari. Sovint, els interns que tenen condemnes de molt llarga durada, arriben a assumir la vida a la presó com una forma de vida de la que dependre, i que els hi pot ocasionar que un cop complerta la condemna i que siguin ficats en llibertat, no sàpiguen portar una vida a l'exterior.

Tot això, està provocat per la forma de vida "acomodada" que porten a l'interior de la presó: alimentació, treball remunerat, llit on dormir, calefacció, T.V. amb Canal+, tres àpats calents al dia, etc. que els hi dona una "tranquil·litat" de vida no comparable amb l'exterior, principalment, pels reus que no tenen família o lloc on viure.

Contràriament a tot el comentat anteriorment, en fer possible el compliment de condemnes en contacte amb el medi social, atenua els efectes més negatius dels processos de "presonització".

Hem de pensar que una persona que a l'exterior de la presó no té una feina, o una vivenda, o una família, etc. dins d'un Centre Penitenciari troba moltes facilitats i comoditats que li fan el dia a dia més amè, així com que les 24h del dia està acompanyat per molta gent, que evita el sentiment de solitud. Tots aquests factors creen un estil de vida molt acomodat i amb una certa atracció.

Per poder evitar la presonització i així segurament es buidarien les presons i hi hauria menys delinqüència, perquè l'individu no delinquiria per tornar-hi a entrar, podria ser una solució el no disposar de zones d'esbarjo dins de la presó, no tenir un treball remunerat, que cada intern pagués un preu estipulat per cada àpat, que passessin més hores a l'interior de les cel·les, etc. es a dir, no deixar de tenir en compte el tema de la reinserció (objectiu principal de les presons), però establir una forma de convivència i organització que no pugui provocar als reus aquesta necessitat de tornar a l'interior del Centre Penitenciari, o la negació i por a poder continuar la seva vida a l'exterior.

Tot i ser conscient que si hi ha una mínima possibilitat de recuperar a l'individu, s'ha d'intentar, no crec que l'actual mètode que té implantat l'administració com a funcionament intern dels Centres Penitenciaris, sigui el millor per evitar la massificació de les presons i la delinqüència. El benestar que tenen els reus dins de la presó, sense tenir en compte la privació de la llibertat, provoca la presonització i que gran part dels interns no tinguin inconvenient, i fins i tot hi vulguin, per tornar a entrar a la presó. Tot això, provoca una massificació de les presons i un cost molt elevat a l'administració, que entenc perfectament es podria evitar.